

Ο νέος γενικός Κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων –

Τα πλαίσια ασφάλειας και οι προβληματισμοί πάνω στις νέες διατάξεις

Μαρία Κανελλάκη, προπτυχιακή φοιτήτρια, Νομική Σχολή, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το παρόν άρθρο επικεντρώνεται στην τροποποίηση της Οδηγίας 95/46/EK και την αντικατάσταση αυτής με τον καινούργιο Γενικό Κανονισμό προστασίας των δεδομένων. Γίνεται μία εμβάθυνση ως προς τις κύριες αλλαγές αλλά και τις νέες «αφίξεις» όσον αφορά τα δικαιώματα που εγκαθιδρύονται, όπως τη ρητή πλέον ένταξη του δικαιώματος στη λήψη, αλλά και του δικαιώματος στη φορητότητα. Ακόμα, αναφέρονται τα πλαίσια των υποχρεώσεων των υπευθύνων επεξεργασιών και οι προβληματισμοί που γεννώνται από αυτές. Τέλος, εξετάζεται η εισαγωγή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας των δεδομένων στα πλαίσια δημιουργίας μίας νέας αρχής διευθέτησης σημαντικών υποθέσεων, οπουδήποτε εμπλέκονται περισσότερες από μία εθνικές αρχές. Λόγω του γεγονότος ότι ο Κανονισμός αποτελεί ένα μεγάλο και εκτενές κείμενο έχει γίνει η ως άνω επιλογή με σκοπό την επισκόπηση των σημαντικότερων αλλαγών του Κανονισμού, καθώς κρίνεται αδύνατον να συμπεριληφθούν όλες οι νέες τροποποιήσεις στο παρόν άρθρο.

Προσωπικά Δεδομένα. Οι δύο αυτές λέξεις έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια ένα αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας, καθώς αφορούν άμεσα τα χαρακτηριστικά εκείνα με τα οποία το κάθε υποκείμενο διαφοροποιείται από τον υπόλοιπο κόσμο.

Είναι αδιαμφισβήτητο πως η δημιουργία του πρωτοποριακού νομοθετήματος της Οδηγίας 95/46 ΕΚ «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία αυτών» αποτέλεσε έναν σταθερό πυλώνα από το 1995 για την επίτευξη της ενότητας μεταξύ των ευρωπαϊκών λαών σε διαδικτυακό επίπεδο. Με τη διασυννοητική ροή των πληροφοριών ως το κύριο χαρακτηριστικό των νέων τεχνολογικών, οικονομικών αλλά και γεωπολιτικών εξελίξεων, καθώς και την παγκοσμιοποίηση της πληροφορίας, κρίθηκε απαραίτητη η θέσπιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στα πλαίσια των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ιδιωτικού βίου. Η Οδηγία 95/46/EK αποσκοπούσε σε ένα υψηλό-σύμφωνα με τα κριτήρια της εποχής- επίπεδο προστασίας

των ατομικών δικαιωμάτων του υποκειμένου στο διαδίκτυο και προσέδιδε την απαραίτητη ελαστικότητα προς βελτίωση της προστασίας των δεδομένων ακόμα και εάν αυτό οδηγούσε στην ευρύτερη εφαρμογή της. Παρόλα τα σημαντικά πλαίσια και τις αρχές τις οποίες θέσπισε η Οδηγία αυτή, κρίθηκε απαραίτητο να εκσυγχρονιστεί και να μεταρρυθμισθεί σε ένα γενικότερο Κανονισμό, με σκοπό ο τελευταίος να συνάδει με την τεχνολογική ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων, όπως επίσης και να προσθέσει αρχές και έννοιες, κάτι το οποίο κρίθηκε αναγκαίο για την καλύτερη αντιμετώπιση των σημερινών καταστάσεων. Στις 25 Ιανουαρίου του 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόταση για την αναθεώρηση των κανόνων που θέσπιζε η Οδηγία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Παρόλα αυτά μεσολάβησαν 4 χρόνια, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία, στις 14 Απριλίου του 2016 όπου συμφωνήθηκε η ψήφιση του τελευταίου σχεδίου του Κανονισμού, το οποίο και είχε δημοσιευθεί στις 15 Δεκεμβρίου του 2015. Βέβαια το συγκεκριμένο αυτό χρονικό διάστημα που χρειάστηκε έως την ψήφιση

«κρίθηκε απαραίτητο να εκσυγχρονιστεί και να μεταρρυθμισθεί σε ένα γενικότερο Κανονισμό, με σκοπό ο τελευταίος να συνάδει με την τεχνολογική ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων»

Δίκαιο και διαδίκτυο

του Κανονισμού δεν παρουσιάζεται με στοιχεία ομαλών διαπραγματεύσεων μεταξύ ορισμένων κυβερνήσεων κρατών μελών, καθώς η Οδηγία 95/46/EK είχε εσωτερικοποιηθεί από το κάθε κράτος με διαφορετικό τρόπο, εφαρμόζοντάς την ανάλογα με τα συμφέροντα αυτού, με αποτέλεσμα να κυριαρχεί μία ανόμοια εφαρμογή της Οδηγίας στην Ε.Ε. και, ως εκ τούτου, να αποτελεί ακόμα πιο δύσκολη αποστολή, η δημιουργία ενός ομοιόμορφου δικαιικού πλαισίου σε όλα τα κράτη μέλη.

Συνοφίζοντας, η θεμελιώδης αυτή μεταρρύθμιση έχει ως στόχο την ενίσχυση του επιπέδου προστασίας των δεδομένων, των προσώπων των οποίων τα προσωπικά δεδομένα υφίστανται επεξεργασία. Επίσης, στοχεύει να προσαρμόσει και κατά κύριο λόγο να αυξήσει τις επιχειρηματικές δυνατότητες στο χώρο της ψηφιακής ενιαίας αγοράς, ενώ παράλληλα αποσκοπεί να υπάρξει μία εμφανής μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων. Επομένως, η μεταρρύθμιση αυτή αφορά δύο νομοθετικές πράξεις : το γενικό κανονισμό προστασίας των δεδομένων, ο οποίος και θα αντικαταστήσει την Οδηγία 95/46/EK, ο οποίος θα αναλυθεί εις βάθος παρακάτω, και την Οδηγία προστασίας των δεδομένων στον τομέα της επιβολής του νόμου που θα αντικαταστήσει την απόφαση-πλαίσιο του 2008 για την προστασία των δεδομένων.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, με την ψήφιση του νέου Κανονισμού θα παρέχεται ένα μεγαλύτερο πλαίσιο προστασίας σε σύγκριση με την Οδηγία 95/46/EK. Αυτό γίνεται φανερό και από τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, δηλαδή των ατόμων των οποίων τα προσωπικά δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία και τα οποία ο κανονισμός καταγράφει και απαριθμεί αναλυτικά. Μέσω των ανανεωμένων αυτών δικαιωμάτων δίνεται στο εκάστοτε πρόσωπο ένας αυξημένος έλεγχος επί των προσωπικών τους δεδομένων.

Πιο συγκεκριμένα, η μεταρρύθμιση αναδιατυπώνει τις υφιστάμενες αρχές αλλά και εισάγει με έναν ξεκάθαρο τρόπο ορισμένα νέα δικαιώματα, τα οποία μπορούν να συνοψισθούν ως τα σημαντικότερα μεταξύ άλλων στα εξής: η αρχή της διαφάνειας της επεξεργασίας, της ευκολότερης πρόσβασης

του ενδιαφερόμενου στα προσωπικά του δεδομένα, το δικαίωμα στη λήθη, το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων μεταξύ δύο παρόχων, η αρχή της σαφούς και απαραίτητης συγκατάθεσης του υποκειμένου ως προς την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, όπως επίσης και το δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για την «κατάρτιση προφίλ».

Ακόμη, στα πλαίσια του Κανονισμού θεμελιώνονται υποχρεώσεις οι οποίες λειτουργούν υπέρ της προστασίας των υποκειμένων των δεδομένων. Ειδικότερα: η απαραίτητη συναίνεση των γονέων και τους όρους νομιμότητας της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, σε περιπτώσεις χρησιμοποίησης των διαδικτυακών υπηρεσιών από ανηλίκους, επίσης, η υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας να διεξάγουν εκτιμήσεις επιπτώσεων πριν την θέση σε εφαρμογή επικίνδυνων επεξεργασιών δεδομένων για την προστασία του υποκειμένου, όπως και ο διορισμός Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων στις δημόσιες υπηρεσίες και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις που απασχολούν συγκεκριμένο αριθμό προσώπων.

Τέλος, μία εξίσου σημαντική τροποποίηση η οποία κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί αποτελεί η αντικατάσταση της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29 με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων.

Απαριθμώντας τα παραπάνω δικαιώματα, υποχρεώσεις και τροποποιήσεις, ειδική μνεία θα γίνει στους όρους και το περιεχόμενο αυτών, κρίνοντας ως σημαντικότερα για περαιτέρω ανάλυση στο παρόν άρθρο την καλύτερη προστασία του υποκειμένου (Ι), τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας απέναντι στα υποκείμενα (ΙΙ) και τέλος, τις αρχές εποπτείας και την θέσπιση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΙΙΙ).

Ι. Καινοτομίες του Κανονισμού (εμβάθυνση στην προστασία του Υποκειμένου)

Α. Το δικαίωμα στη λήθη

Με την ρητή πλέον ένταξη του δικαιώματος στη λήθη, η προστασία της προσωπικότητας προηγείται της ελευθερίας της πληροφορίας. Το δικαίωμα αυτό αποτελεί ένα διευρυμένο

«η Οδηγία 95/46/EK είχε εσωτερικοποιηθεί από το κάθε κράτος με διαφορετικό τρόπο, εφαρμόζοντάς την ανάλογα με τα συμφέροντα αυτού, με αποτέλεσμα να κυριαρχεί μία ανόμοια εφαρμογή της Οδηγίας στην Ε.Ε.»

Ο νέος γενικός Κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

δικαίωμα της διαγραφής προσωπικών δεδομένων, κατά το οποίο ο υπεύθυνος επεξεργασίας (όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο δ. της Οδηγίας 95/46/EK) ο οποίος δημοσιοποίησε τα δεδομένα είναι υποχρεωμένος να τα διαγράψει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εφόσον δεν συντρέχει νόμιμος λόγος διατήρησής τους και, παρ'άλληλα, να ενημερώσει για το αίτημα της διαγραφής κάθε τρίτο ο οποίος έχει προβεί σε αναπαραγωγή των δεδομένων αυτών. Συγκεκριμένα, οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο υπεύθυνος της επεξεργασίας θα πρέπει να προβεί στη διαγραφή των δεδομένων χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση αναφέρονται περιοριστικά στο άρθρο 17 του Κανονισμού.

Η ιδέα του δικαιώματος στη λήθη αναπτύχθηκε και βρέθηκε στο κέντρο του ενδιαφέροντος όταν τον Μάιο του 2014, με την πλέον γνωστή υπόθεση «Google Spain SL and Google Inc v. Agencia Española de Protección de Datos and Mario Costeja González», τέθηκε μία σημαντική νομολογιακή αρχή, η οποία αναγνώρισε την ύπαρξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση του δικαιώματος που παρείχε τη δυνατότητα διαγραφής προσωπικών δεδομένων από τις μηχανές αναζήτησης κατόπιν αιτήματος. Η απόφαση αυτή τέθηκε υπό το στόχαστρο πολλών αναλυτών, καθώς οι τελευταίοι αναφέρονται στο ότι η απόφαση βασίστηκε σε λάθος ερμηνεία των διατάξεων της Οδηγίας 95/46/EK, η οποία και δίνει μεγάλη δύναμη ελέγχου της δημόσιας πρόσβασης στις πληροφορίες σε ιδιωτικούς φορείς.

Επομένως, με την θέσπιση του δικαιώματος στη λήθη στον Κανονισμό παρέχεται ουσιαστικά το δικαίωμα της διόρθωσης ή της διαγραφής προσωπικών δεδομένων, τα οποία υπήρξαν στο παρελθόν. Χρήσιμο φανερώνεται το δικαίωμα στην λήθη, επίσης, και στις περιπτώσεις των ανηλίκων. Επί παραδείγματι, οι γονείς μπορούν να ζητήσουν την άμεση διαγραφή χωρίς κάποια καθυστέρηση από τον εν λόγω υπεύθυνο επεξεργασίας, περιεχομένου το οποίο μπορεί να δημοσιεύθηκε ή να είχε συλλεχθεί σε κοινωνικό δίκτυο ή πλατφόρμα όταν το υποκείμενο βρισκόταν ακόμα πριν την

ενηλικίωση. Το συγκεκριμένο παράδειγμα γεννά πολλά ερωτήματα και θεωρείται, επίσης, άρρηκτα συνδεδεμένο με το θέμα της εξαριβίωσης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τον εάν έχει δοθεί συγκατάθεση στον ανήλικο από τους γονείς ή δικαστικούς συμπαραστάτες του αντίστοιχα, το οποίο θα αναλυθεί όμως στη συνέχεια.

Παρ'όλες τις θετικές πτυχές που φανερώνει η ένταξη του δικαιώματος στη λήθη, τίθενται και ορισμένοι προβληματισμοί και αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματική εφαρμογή του, καθώς δεν υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές στον Κανονισμό για την άσκηση του δικαιώματος, σε περίπτωση που ο υπεύθυνος της επεξεργασίας εκλείψει ή δεν είναι εύκολο να εντοπισθεί.

Β. Το δικαίωμα στη φορητότητα

Ένα ακόμα δικαίωμα το οποίο παρέχεται είναι το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων από έναν πάροχο υπηρεσίας σε έναν άλλο, το οποίο εντάσσεται στον Κανονισμό με το άρθρο 18. Το δικαίωμα στη φορητότητα θα μπορούσαμε να το χαρακτηρίσουμε ως μία έκφανση του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα. Ειδικότερα, το δικαίωμα δίνει τη δυνατότητα στο υποκείμενο των δεδομένων να ζητήσει τα δεδομένα που το αφορούν προκειμένου να διευκολύνει την διαβίβαση αυτών από τον έναν πάροχο (λ.χ. κοινωνικό δίκτυο) σε κάποιον άλλο. Κύριο χαρακτηριστικό του συγκεκριμένου δικαιώματος αποτελεί το στοιχείο της ανεμπόδιστης παροχής των προσωπικών δεδομένων από πάροχο σε πάροχο. Τα δεδομένα αυτά κρίνεται απαραίτητο να δοθούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας μέσω μίας δομημένης και κοινά χρησιμοποιούμενης, όπως και μηχανικά αναγνώσιμης μορφής καθώς οποιαδήποτε αντίθετη πράξη (π.χ να δοθεί με κρυπτογραφημένους χαρακτήρες) δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «ανεμπόδιστη παροχή» από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και θα αντίκειτο στο δικαίωμα της φορητότητας και, κατ' επέκταση, στην διάταξη του άρθρου 18 του νέου Κανονισμού.

Είναι φανερό, ότι η ένταξη του συγκεκριμένου δικαιώματος δεν θα ενεργήσει μόνο υπέρ της ενίσχυσης των

«Τα δεδομένα αυτά κρίνεται απαραίτητο να δοθούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας μέσω μίας δομημένης και κοινά χρησιμοποιούμενης, όπως και μηχανικά αναγνώσιμης μορφής»

Δίκαιο και διαδίκτυο

δικαιωμάτων προστασίας των δεδομένων αλλά, παράλληλα, θα βελτιώσει και τον ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών. Επιπλέον μέσω του δικαιώματος της φορητότητας θα εξαλειφθούν εμπόδια τα οποία δεν δικαιολογούν τον περιορισμό της διασυννοριακής ροής των δεδομένων, λ.χ τις τοπικές πρακτικές που μπορεί να εφαρμόζονται ή ακόμα και το εθνικό δίκαιο σε συγκεκριμένες καταστάσεις που μπορεί να θέτουν περιορισμούς στην επεξεργασία και, περαιτέρω, στην αποθήκευση ορισμένων δεδομένων εκτός της εκάστοτε εθνικής επικράτειας.

Βλέποντας και την αντίθετη πλευρά του νομίσματος, μία τέτοια εφαρμογή αφήνει περιθώριο για καταστρατήγηση του Κανονισμού, με τον κίνδυνο μεγάλες εταιρείες επεξεργασίας και συλλογής προσωπικών και ευαίσθητων δεδομένων, έχοντας ως στόχο το εταιρικό τους συμφέρον, να προβούν σε αθέμιτη και χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου για την συγκεκριμένη ενέργεια, περαιτέρω διαβίβαση και μεταφορά των δεδομένων, ανεξαιρέτως της αρχικής συναίνεσης που μπορεί να είχε δώσει το υποκείμενο των δεδομένων είτε για την επεξεργασία αυτών είτε για την αναγκία εκτέλεση της αρχικής σύμβασης. Επίσης, θα μπορούσε να σημειωθεί και η περίπτωση όπου λ.χ. ο υπεύθυνος επεξεργασίας της εταιρείας Α δέχεται να μεταβιβάσει τα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου Β στον υπεύθυνο επεξεργασίας της θυγατρικής της εταιρείας Α1, αλλά αρνείται την επαναμεταβίβασή τους σε διαφορετικό πάροχο.

II. Πλαίσιο Υποχρεώσεων των Υπευθύνων Επεξεργασίας

A. Η συναίνεση του ανηλίκου στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

Η υποχρέωση που θα αναλυθεί στη συνέχεια εισήχθη με τη μεταρρύθμιση του νέου Κανονισμού και αφορά στην απαραίτητη συναίνεση των γονέων και στους όρους νομιμότητας της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, σε περιπτώσεις χρησιμοποίησης των διαδικτυακών υπηρεσιών από ανηλίκους, όπως ορίζεται στο άρθρο 8 του νέου Κανονισμού. Με την συγκεκριμένη ρύθμιση, εάν, για παράδειγμα, ένας ανήλικος ηλικίας

κάτω των 16 ετών επιθυμεί να χρησιμοποιήσει διαδικτυακές υπηρεσίες, ο πάροχος της υπηρεσίας οφείλει να προσπαθήσει να εξακριβώσει εάν πράγματι έχει δοθεί η συγκατάθεση των γονέων.

Πριν αναφερθούμε όμως στις προϋποθέσεις σχετικά με τη συναίνεση ως προς τους ανηλίκους στις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, κρίνεται απαραίτητο να αναφερθούν γενικότερα οι προϋποθέσεις για τη συναίνεση του υποκειμένου των δεδομένων όπως ορίζονται στον Κανονισμό. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού, «όταν η επεξεργασία βασίζεται στη συγκατάθεση, ο ελεγκτής θα πρέπει να βρίσκεται σε θέση να αποδείξει και να εξακριβώσει ότι η συγκατάθεση δόθηκε από το υποκείμενο των δεδομένων για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων. Η συγκεκριμένη συγκατάθεση μπορεί να δίνεται και στο πλαίσιο μιας γραπτής δήλωσης και η ανάκλησή της πρέπει να παρέχεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας με τον ίδιο απλό τρόπο με τον οποίο παράλληλα δόθηκε. Επιπλέον, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή και η ανάκληση αυτή δεν θα επηρεάσει το κύρος της διαδικασίας πριν την ανάκληση.»

Η διαφοροποίηση στις προϋποθέσεις της απλής συναίνεσης και της συναίνεσης από ενήλικους για την προστασία των ανηλίκων έγκειται στο ότι σε περίπτωση που εφαρμόζεται το άρθρο 6 §1 εδ. α' (δηλαδή υφίσταται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του για την επεξεργασία), σε σχέση με την προσφορά των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας απευθείας σε ένα παιδί, η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενός παιδιού ηλικίας κάτω των 16 ετών –ή σε περίπτωση που προβλέπεται διαφορετικά από τη νομοθεσία του κράτους μέλους ακόμα μικρότερη ηλικία, πάντως όχι κάτω των 13 ετών- είναι νόμιμη, μόνο εάν και σε βαθμό που δίνεται η ανάλογη συγκατάθεση ή είναι εξουσιοδοτημένη από τον κάτοχο της γονικής μέριμνας του παιδιού. Περαιτέρω, κοινά χαρακτηριστικά βρίσκονται στο ότι ο υπεύθυνος

«ένας ανήλικος ηλικίας κάτω των 16 ετών επιθυμεί να χρησιμοποιήσει διαδικτυακές υπηρεσίες, ο πάροχος της υπηρεσίας οφείλει να προσπαθήσει να εξακριβώσει εάν πράγματι έχει δοθεί η συγκατάθεση των γονέων»

Ο νέος γενικός Κανονισμός για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

επεξεργασίας/ελεγκτής θα πρέπει να καταβάλει εύλογες προσπάθειες για να εξακριβώσει σε τέτοιες περιπτώσεις ότι πράγματι έχει δοθεί η ανάλογη συναίνεση ή η άδεια από τον κάτοχο της γονικής μέριμνας του παιδιού, λαμβάνοντας εμφανώς υπόψη και τη διαθέσιμη τεχνολογία του υπευθύνου επεξεργασίας.

Προβληματισμός γεννάται για τις περιπτώσεις όπου η βούληση του παιδιού, η οποία μπορεί να δικαιολογηθεί αιτιολογημένα, καλύπτεται από τη βούληση του γονέα, η οποία θα υπερισχύσει χωρίς να ληφθεί υπόψη η βούληση του πρώτου. Ως παράδειγμα, ένας ανήλικος 15 ετών επιθυμεί να μπορέσει να αποκτήσει πρόσβαση σε μία κοινωνική πλατφόρμα (βλ. Facebook) ή φόρουμ, στο οποίο μπορεί να υπάρχει μία ομάδα αφιερωμένη σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο στο οποίο αποβλέπει ο ανήλικος να αποκτήσει πρόσβαση, αλλά οι γονείς του δεν του παρέχουν την απαραίτητη συγκατάθεση. Εδώ, η βούληση του παιδιού αγνοείται εντελώς παρόλη την αιτιολογημένη βάση για πρόσβαση του ανηλίκου. Επίσης, πρόβλημα μπορεί να δημιουργηθεί και από τη μεριά του υπευθύνου επεξεργασίας όταν δεν του δίνεται η δυνατότητα της ανάλογης τεχνολογίας για την εξακρίβωση τέτοιων περιπτώσεων παροχής άδειας, όπως επίσης και ως το ποια θα είναι η μορφή την οποία θα μπορεί να λάβει μία αντίστοιχη φόρμα συγκατάθεσης, καθώς ο Κανονισμός δεν αναφέρει περαιτέρω λεπτομέρειες ως προς αυτό.

Β. η υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας να διεξάγουν εκτιμήσεις επιπτώσεων

Στα πλαίσια της προσπάθειας εξακρίβωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας για το εάν πράγματι έχει δοθεί συναίνεση από τους γονείς ή από τους κατόχους της γονικής μέριμνας του παιδιού θα μπορούσε να ενταχθεί και η υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας να διεξάγουν εκτιμήσεις επιπτώσεων και μία εκτενή προεργασία, πριν τεθεί σε εφαρμογή τυχόν επικίνδυνη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Ειδικότερα στο άρθρο 23 του Κανονισμού αναφέρεται ρητά ότι «ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχοντας υπόψιν του την

διαθέσιμη τεχνολογία, το κόστος εφαρμογής, τη φύση, την έκταση, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, {...}, πρέπει να εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, τα οποία έχουν σχεδιαστεί για την εφαρμογή των αρχών προστασίας των δεδομένων με έναν αποτελεσματικό τρόπο, να ενσωματώνει τις απαραίτητες εγγυήσεις στην επεξεργασία και να προστατεύει τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Τέτοια μέτρα αποτελούν η χρήση ψευδωνύμου (ψευδωνυμοποίηση), όπως επίσης και η ελαχιστοποίηση των δεδομένων».

Όπως προαναφέρθηκε είναι απαραίτητο ο υπεύθυνος της επεξεργασίας να εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα διασφαλίζοντας βέβαια σε κάθε περίπτωση ότι εξ ορισμού υφίστανται επεξεργασία μόνο τα προσωπικά δεδομένα που είναι αναγκαία και απαραίτητα για κάθε ειδικό σκοπό της επεξεργασίας. Τα ως άνω βρίσκουν εφαρμογή στο εύρος των δεδομένων που συλλέγονται, την έκταση της επεξεργασίας τους, την περίοδο την οποία αποθηκεύονται και την ανάλογη προσβασιμότητά τους σε αυτά. Πρακτικά, τα μέτρα αυτά θα εξασφαλίσουν ότι εξ ορισμού τα προσωπικά δεδομένα του υποκειμένου θα είναι αδύνατον να καταστούν προσπελάσιμα σε έναν ακαθόριστο αριθμό ανθρώπων χωρίς κάποια ανθρώπινη παρέμβαση.

Τέλος, για να μπορέσουν να τεθούν όλα τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα σε σωστή εφαρμογή απαιτείται ο διορισμός υπευθύνου προστασίας δεδομένων σε δημόσιες υπηρεσίες αλλά και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν ορισμένες πράξεις επεξεργασίας δεδομένων που ενέχουν κινδύνους, εφόσον αυτές απασχολούν συγκεκριμένο αριθμό προσώπων.

Επομένως, με την ένταξη της υποχρέωσης των υπευθύνων επεξεργασίας να διεξάγουν μία προεργασία για την αποφυγή τυχόν επικινδύνων επεξεργασιών προσωπικών δεδομένων, παρέχεται η δυνατότητα για μία προληπτική και αποτρεπτική ταυτόχρονα ενέργεια κατά την οποία θα μπορέσουν να αποφευχθούν εξ αρχής αθέμιτες επεξεργασίες προσωπικών δεδομένων και να παρέχεται στο υποκείμενο η διαβεβαίωση της προστασίας των δεδομένων του.

«πρόβλημα μπορεί να δημιουργηθεί και από τη μεριά του υπευθύνου επεξεργασίας όταν δεν του δίνεται η δυνατότητα της ανάλογης τεχνολογίας για την εξακρίβωση τέτοιων περιπτώσεων παροχής άδειας, όπως επίσης και ως το ποια θα είναι η μορφή την οποία θα μπορεί να λάβει μία αντίστοιχη φόρμα συγκατάθεσης»

Δίκαιο και διαδίκτυο

III. Μία νέα σύσταση Ευρωπαϊκής Αρχής – ο τρόπος διακανονισμού υποθέσεων από περισσότερες εποπτικές αρχές.

Με τον νέο Κανονισμό επιβεβαιώνεται η ισχύουσα υποχρέωση κάθε κράτους μέλους να ορίζει μία ανεξάρτητη εποπτική αρχή σε εθνικό επίπεδο για την καλύτερη και ευκολότερη επίλυση εσωτερικών διαφορών. Επίσης, προβλέπεται η δημιουργία μηχανισμών έτσι ώστε να μπορεί να εξασφαλισθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή της καινούριας αυτής νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων τόσο στο πρόσωπο των υποκειμένων των δεδομένων όσο και στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, σε σημαντικές διασυννοριακές υποθέσεις για να μπορέσει να μειωθεί το κόστος αλλά για να εξασφαλιστεί η ύπαρξη ασφάλειας δικαίου, στην περίπτωση όπου εμπλέκονται διάφορες εθνικές εποπτικές αρχές, θα λαμβάνεται εκ των δύο ή περισσότερων μία μόνο εποπτική απόφαση. Επομένως, σύμφωνα με το άρθρο 54α του Κανονισμού, εντάσσεται μία νέα αρχή γνωστή ως «Μηχανισμός Υπηρεσίας μίας Στάσης», “One Shop Stop”, που θα επιτρέπει σε μία εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται και διατηρεί θυγατρικές εταιρείες σε διάφορα κράτη μέλη, να συνομιλεί μόνο με την αρχή προστασίας δεδομένων στο κράτος μέλος όπου βρίσκεται η κύρια εγκατάστασή της. Ο συγκεκριμένος αυτός μηχανισμός προβλέπει επίσης μία ενιαία απόφαση η οποία και θα ισχύει σε ολόκληρο το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε περίπτωση διαφοράς, πράγμα πρωτόγνωρο δεδομένης της διαφορετικότητας των δικαιών που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος. Κλείνοντας, στα πλαίσια της δημιουργίας καινούργιων αρχών, έρχεται επίσης και η σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας των Δεδομένων, όπου και θα αντικαταστήσει την υπάρχουσα ανεξάρτητη

Ομάδα προστασίας του άρθρου 29, της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Η Ομάδα, η οποία είναι ανεξάρτητη και είχε συμβουλευτικό χαρακτήρα, παρουσιάζει πολλά κοινά γνωρίσματα με το νέο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας των Δεδομένων. Καταρχήν, προβλέπεται η εκτεταμένη διεύρυνση των ήδη υπάρχοντων αρμοδιοτήτων, όπως για παράδειγμα η έκδοση συστάσεων για κάθε θέμα που αφορά την προστασία των προσώπων κ.α. Ο Κανονισμός, σύμφωνα με το άρθρο 58α προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας των Δεδομένων θα απαρτίζεται συγκεκριμένα με εκπροσώπους από το σύνολο 28 ανεξάρτητων εποπτικών αρχών από όλα τα κράτη μέλη. Ωστόσο, παρόλη την επιπλέον προστασία παροχής και την ευκολία διευθέτησης σημαντικών αποφάσεων, παρατηρείται μία ασάφεια εκ μέρους του Κανονισμού ως προς τη διαδικασία διευθέτησης των υποθέσεων η οποία υποβόσκει σε όλο το πλαίσιο της νέας αυτής νομοθεσίας.

Επίλογος.

Μπορούμε αδιαμφισβήτητα να διαπιστώσουμε, πως το γεγονός ότι ο Κανονισμός αποτελεί ένα κείμενο μεγάλων αντιπαραθέσεων και πολύχρονων διαδικασιών αντανακλάται στο τελικό κείμενο του νέου αυτού Κανονισμού. Ήταν σίγουρο ότι ένα αντίστοιχο έργο τροποποίησης δεν θα ήταν εύκολο, εάν κανείς λάβει υπόψιν του τη δυσκολία δημιουργίας μίας νομοθεσίας που να συνάδει με 28 δικαιικά συστήματα και πρακτικές, διαφορετικών κρατών μελών. Επομένως, το άμεσο διάστημα που θα ακολουθήσει θα είναι ο καταλυτικός παράγοντας που θα κρίνει την αποτελεσματικότητα του Κανονισμού ή θα εντοπίσει τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις που ίσως είναι απαραίτητες να προταθούν στο μέλλον.

•••••

«θα επιτρέπει σε μία εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται και διατηρεί θυγατρικές εταιρείες σε διάφορα κράτη μέλη, να συνομιλεί μόνο με την αρχή προστασίας δεδομένων στο κράτος μέλος όπου βρίσκεται η κύρια εγκατάστασή της»